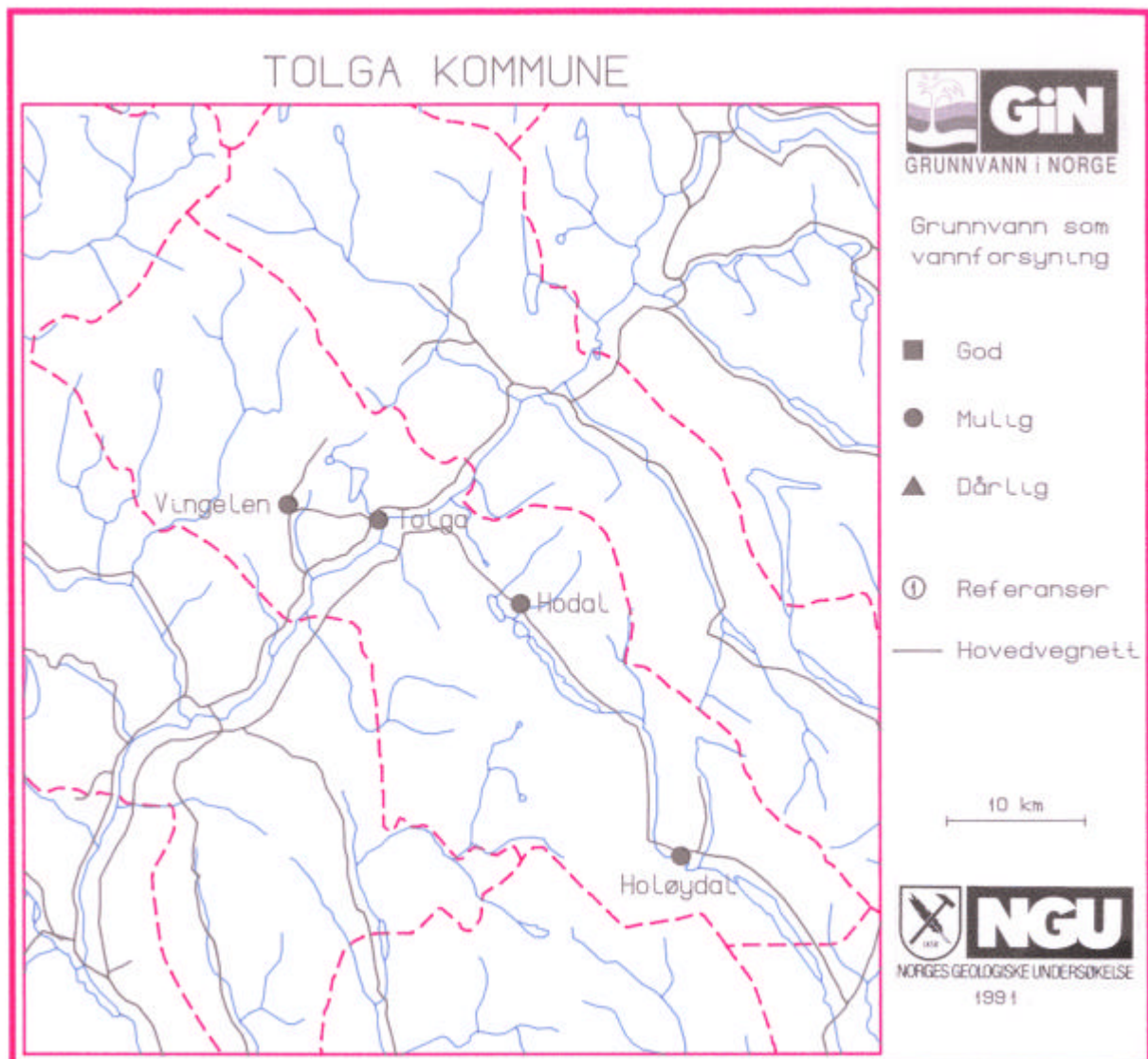

Rapport nr.: 91.014		ISSN 0800-3416	Gradering: Åpen	
Tittel: Grunnvann i Tolga kommune				
Forfatter: Rohr-Torp E.		Oppdragsgiver: Miljøverndepartementet, NGU		
Fylke: Hedmark		Kommune: Tolga		
Kartblad (M=1:250.000) Røros		Kartbladnr. og -navn (M=1:50.000) 1619 I, 1719 III		
Forekomstens navn og koordinater:		Sidetall: 11	Pris: 55,-	
Feltarbeid utført: Mai 1990		Rapportdato:	Prosjektnr.: 63.2521.18	Ansvarlig:
Sammendrag:				
<p>Tolga kommune har prioritert fire områder hvor muligheter for grunnvannsforsyning ønskes vurdert. Vannbehovet er beregnet etter 350 liter/person/døgn.</p> <p>Tolga kommune er en A-kommune. Det vil si at vurderingene er basert på oversiktsbefaringer og gjennomgang av tilgjengelig bakgrunnsmateriale.</p> <p>I rapporten klassifiseres mulighetene for grunnvannsforsyning til de prioriterte områdene i god, mulig og dårlig. Vurdering av grunnvannsmuligheter for det prioriterte stedet har gitt som resultat:</p> <p>Hodal – mulig Tolga – mulig Vingelen – mulig Holøydal - mulig</p>				
BEMERK				
<p>at kommunene er skilt i A- og B-kommuner. Dette er gjort av fylkeskommunen etter oppfordring fra Miljøverndepartementet for å konsentrere innsatsen om de kommunene som har størst behov i henhold til GiNs målsetting. I A-kommunene gjøres det feltarbeid, mens det ikke gjøres feltarbeid i B-kommunene. Der baseres vurderingene på eksisterende materiale og kunnskaper om forholdene uten at ny viten innhentes. Rapportens innhold vil derfor i regelen bære preg av om den omhandler en A-kommune eller en B-kommune.</p>				
Emneord: Hydrogeologi	Grunnvann		Grunnvannsforsyning	
Forurensing	Løsmasse		Berggrunn	
Database				

Mulighet for grunnvann som vannforsyning

Forsyningsted	Oppgitt vannbehov	Grunnvann i løsmasser	fjell	Grunnvann som vannforsyning
Hodal	0.4 l/s	Mulig		Mulig
Tolga	4.0 l/s	Mulig		Mulig
Vingelen	2.0 l/s	Mulig	Mulig	Mulig
Holøydal	0.8 l/s	Mulig		Mulig

Innholdsfortegnelse

	Side
Generelt om programmet (2.omslagsside)	
MULIGHET FOR GRUNNVANN SOM VANNFORSYNING	1
Innholdsfortegnelse	2
1 GENERELT OM GRUNNVANNSMULIGHETER I KOMMUNEN	3
2 FORURENSNINGSKILDER	3
3 PRIORITERTE OMRÅDER	
Hodal	4
Tolga	4
Vingelen	6
Holøydal	6
4 TIDLIGERE UNDERSØKELSER	
Referanser i prioriterte områder	8
Angivelser brukt på kart	
Bruk NGU - info i grunnvannsarbeidet (3.omslagsside)	

1. Generelt om grunnvannsmuligheter i Tolga kommune

LØSMASSER

Muligheter for større uttak av grunnvann er knyttet til elvesletter/elvevifter og eskere (som er spor etter gammel drenering) i sidedalene (Gjeldalen og Hodalen). I hoveddalen går imidlertid Glomma i lange strekninger på morenemateriale og de små elveslettene har liten vannførende mektighet. Dette medfører at grunnvanns forsyning fra løsmasser f.eks. til Tolga sentrum vil kunne kreve lange overførings ledninger.

FJELL

Sydøstover fra Glomma domineres fjellegrunnen av urene kvartsitter. Dette er gjennomgående gode vanngivere, med vanlige ytelser i et borehull omkring 0.4 l/s av vann med god kvalitet.

Nordvestover fra Glomma er det glimmerskifre, fyllitter og grønnskifre. Dette er dårlige vanngivere, ofte med ytelser fra 0-0.05 l/s i et borehull. Hydraulisk trykking av borebrønner i disse bergartene øker ofte ytelsen til omkring 0.2 l/s. Lokalt vil vannkvaliteten kunne være dårlig.

2. Forurensningskilder.

Tolga: Nær rotpunktet på terrassen ved Bjøra er en søppelfylling som kan være i konflikt med kildehorisonten ved foten av terrassen. I området Slettmoen - Eidsmoen er en bensinstasjon som må tas hensyn til ved eventuelle grunnvannsundersøkelser.

Vingelen: Den lille elvesletten ved Dalheim har en mindre søppelplass oppstrøms som kan skape konflikter.

3. Prioriterte områder

HODAL

Vannbehovet er anslått til ca. 0.4 l/s. Flere aktuelle forekomster for uttak av grunnvann til vannforsyning er påvist. Både Sigarbekken og Bjørbekken har bygd ut vifter ved Drengen og Nordersjøen og samtidig finnes flere eskere i dalbunnen og tildels ut i innsjøene (fig.1).

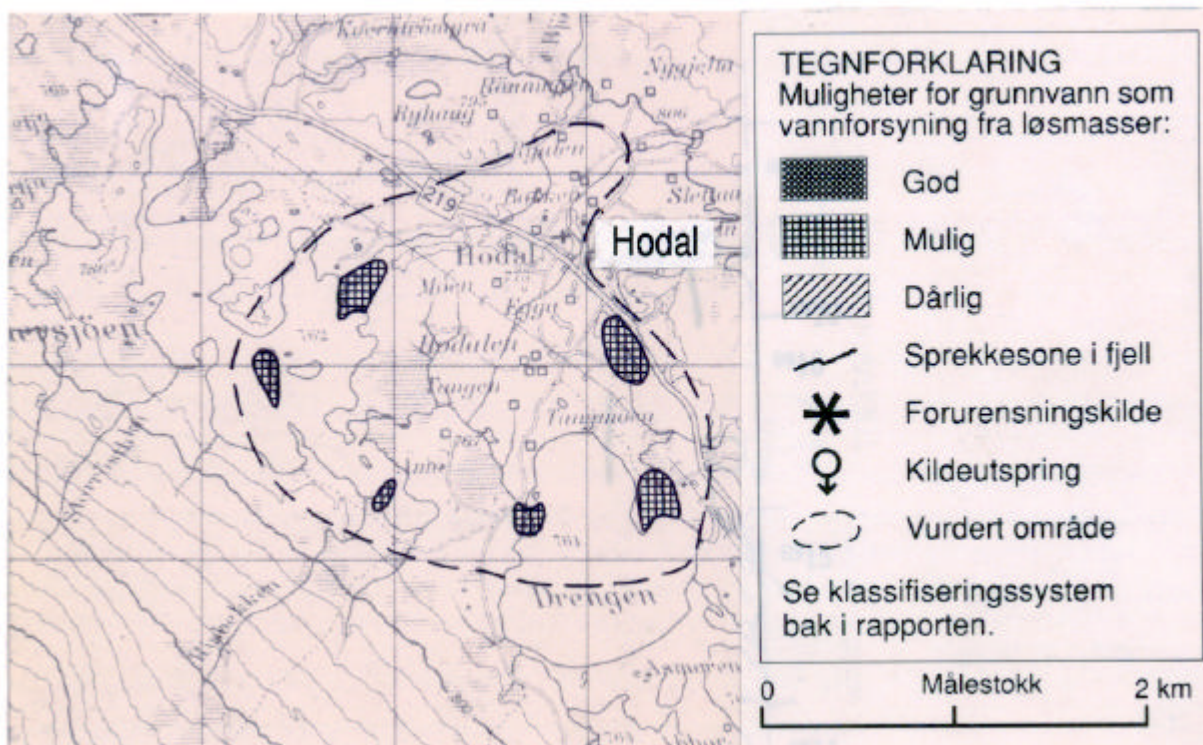

Fig.1. Vurdert område og avsetninger i Hodal som bør undersøkes med tanke på grunnvannsforsyning (kartblad 1619 I Tynset).

TOLGA

Vannbehovet er anslått til ca. 4.0 l/s. Flere kildeutslag ved Bjøra bør kapasitets- og kvalitetsmåles. Elveslettene ved Eidsmoen og Slettmoen kan undersøkes nærmere med tanke på grunnvannsforsyning (fig.2). Vannførende mektighet antas imidlertid å være liten.

Fig.2. Vurdert område og avsetninger i Tolga som kan undersøkes med tanke på grunnvannsforsyning. Merk kilden ved Bjøra. (kartblad 1619 I Tynset).

VINGELEN

Vannbehovet er anslått til ca. 2.0 l/s. Løsmassene ved utløpet av Gjeldalen bør undersøkes nærmere med tanke på grunnvannsforsyning. Det samme gjelder området syd for Engset og en liten elveslette ved Dalheim (fig. 3). Flere fjellboringer kan også gi tilstrekkelige vannmengder til å forsyne Vingelen dersom de pumpes mot et felles utjevnings-/høydebasseng.

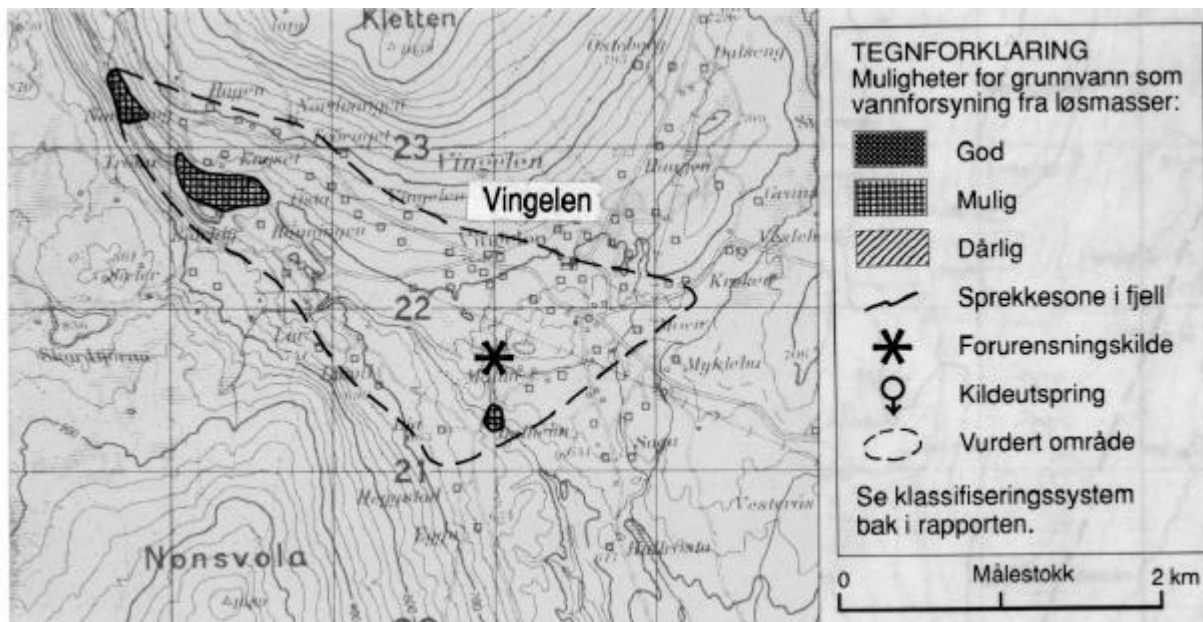

Fig.3. Vurdert område og avsetninger som kan undersøkes med tanke på grunnvannsforsyning til Vingelen (kartblad 1619 I Tynset).

HOLØYDAL

Vannbehovet er anslått til 0.8 l/s. Kildeutslag ved Litlemoen bør kvalitets- og kapasitetsmåles over tid, og kan muligens gi tilstrekkelig vannmengde til deler av Holøydal. Elvesslettene i dalbunnen er også potensielle grunnvannsforkomster som kan undersøkes med tanke på felles grunnvannsforsyning (fig.4).

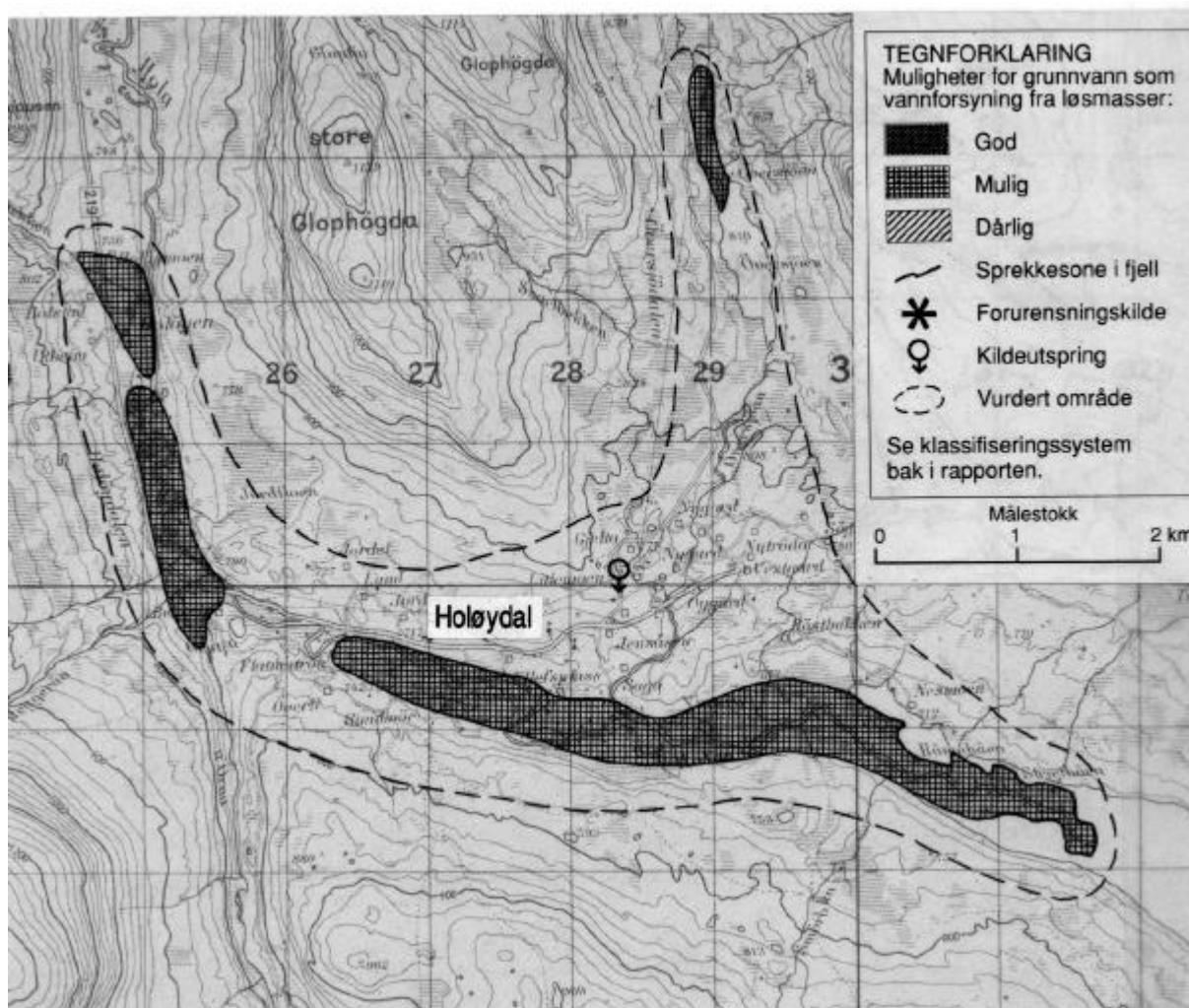

Fig.4. Vurdert område og avsetninger i Holøydal som kan undersøkes med tanke på grunnvannsforsyning (kartblad 1619 III Alvda).

4. Tidligere undersøkelser

Nedenfor er det vist en liste over tidligere undersøkelser i kommunen. Listen er basert på tilgjengelige data. Det kan imidlertid finnes mer data som i denne omgang ikke er registrert.

- Referanser i prioriterte områder

Wolden, K.: Tynset 1619 I. Sand- og grusressurskart, 1:50 000.
Manuskart. NGU.

Nilsen, O. & Wolff, F.C.: Geologiske kart over Norge,
bergrunnskart Røros og Sveig 1:250 000. NGU.

Sollid, J.L. & Kristiansen, K. 1982: Hedmark fylke,
kvartærgeologi og geomorfologi M 1:250 000. Geografisk
institutt. Universitetet i Oslo.

Angivelser brukt på kart

I prosjektet "Grunnvann i Norge" (GiN) er det benyttet et klassifiseringssystem som beskriver muligheten for å benytte grunnvann som vannforsyning. Klassifiseringen bygger på en vurdering av mulighetene for uttak av grunnvann i området sett i forhold til dokumentert vannbehov.

Antagelsen bygger for A-kommunene på befaring og geologisk materiale, for B-kommunene i hovedsak på en vurdering av geologiske- og topografiske kart samt tilgjengelig litteratur.

God Muligheten for å benytte grunnvann som vannforsyning for den aktuelle lokalitet er god. Dette innebærer at hydrogeologiske feltundersøkelser er utført (boringer, prøvepumping, geofysiske undersøkelser, befaring med tanke på boring i fjell, sprekkekartlegging m.m) med positivt resultat.

Betegnelsen god kan også benyttes hvis vannbehovet er svært lite i forhold til bergartenes/løsmassenes forventede vanngiverevne.

Mulig Det finnes muligheter for å benytte grunnvann som vannforsyning for den aktuelle lokalitet. Dette innebærer at hydrogeologiske undersøkelser ikke er gjennomført.

Områder hvor det allerede er utført hydrogeologiske undersøkelser, uten sikker positiv eller negativ konklusjon vil som regel være klassifisert som "mulig".

Dårlig Mulighetene for å benytte grunnvann som vannforsyning for den aktuelle lokalitet er dårlig. Dette innebærer at hydrogeologiske feltundersøkelser er utført (boringer, prøvepumping, geofysiske undersøkelser, befaring med tanke på boring i fjell, sprekkekartlegging m.m.) med negativt resultat.

Betegnelsen dårlig kan også benyttes hvis vannbehovet er svært høyt i forhold til forventet vanngiverevne i fjell/løsmasser.